

## POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **P. G. i in.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 7 lutego 2024 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Anny Dziergawki od rozpoznania sprawy o sygn. akt II KK 330/23,

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

**p o s t a n o w i ł:**

**nie uwzględnić wniosku.**

## UZASADNIENIE

Pismem z dnia 18 września 2023 r. obrońca skazanego P.G. wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Anny Dziergawki od udziału w sprawie o sygn. akt II KK 330/23 na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

Wnioskodawca podniósł, że w przedmiotowej sprawie zachodzą uzasadnione wątpliwości co do bezstronności ww. z uwagi na wadliwość procedury powołania do pełnienia funkcji sędziego Sądu Najwyższego. Wskazał przy tym na treść uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20, do której odnosi się uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. o sygn. akt I KZP 2/22, a która stanowi, że „[n]ienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym

przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3)”. Ponieważ w takich okolicznościach na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego została powołana Anna Dziergawka, to w ocenie wnioskodawcy sąd orzekający w przedmiotowej sprawie byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Wniosek obrońcy skazanego nie zasługiwał na uwzględnienie.

Po pierwsze, podstawą wyłączenia sędziego jako *iudex suspectus* może być jedynie okoliczność faktyczna, która uzasadnia wątpliwość co do jego bezstronności. Przesłanki takiej nie stanowią natomiast same kwestie ustrojowe związane z powołaniem sędziego i to niezależnie od tego w jakim okresie i z jakimi ułomnościami w procedurze nominacyjnej doszło to tego powołania (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 21 czerwca 2023 r., IV KK 460/19, LEX nr 3598209; postanowienie SN z dnia 31 października 2023 r., V KK 358/23, LEX nr 3621120). Podnoszone zarzuty nie mogą mieć bowiem charakteru abstrakcyjnego i odnosić się do całych grup powołanych sędziów. Zatem oparcie wniosku o wyłączenie sędziego na ocenie strony, czy jej obrońcy, co do sposobu ukształtowania Krajowej Rady Sądownictwa w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, na której to wniosek Prezydent RP powołał tego sędziego, bez wskazania jakie konkretne postąpienia w procedurze nominacyjnej, powodują brak bezstronności lub niezależności tego sędziego, nie stanowi podstawy do przyjęcia, iż w sprawie zachodzą okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie (*vide* postanowienie SN z dnia 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22, LEX nr 3600648). Do tego rodzaju okoliczności faktycznych należą określone wypowiedzi sędziego w toku procedury konkursowej czy inne zachowanie mogące rzutować *in concreto* na jego obiektywizm. Obrońca skazanego nie podnosi jednak tego rodzaju okoliczności w odniesieniu do SSN Anny Dziergawki.

Po drugie, ustawa o SN w sposób szczególny reguluje badanie kwestii bezstronności sędziego w kontekście okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu (*vide* art. 29 ustawy o SN), a zatem w tym zakresie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k., wyłączając możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze (por. postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2023 r., sygn. akt V KK 485/21, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”). Przy czym zgodnie z art. 29 § 4 ustawy o SN okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Godzi się zauważyć, że obrońca skazanego jako profesjonalista miał świadomość istnienia wskazanej procedury, która zresztą była sygnalizowana w zawiadomieniu o składzie Sądu Najwyższego, a z której nie skorzystał.

Po trzecie, jak wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19, „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 74<sup>1</sup> pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Takie działanie byłoby *de facto* przyznaniem władzy sądowniczej uprawnienia do podważania powołań sędziowskich, co jest niedopuszczalne. Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Żaden organ nie posiada uprawnień do weryfikacji oraz nierespektowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 23 września 2021 r., IV KZ 37/21, LEX nr 3227241; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21, LEX nr 3251718; wyrok SN z dnia 19 maja 2023 r., I KA 4/23, baza orzeczeń Sądu

Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 2 lutego 2024 r., III KK 439/23, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”).

Po czwarte, przywołana we wniosku obrońcy skazanego uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20 (OSNKW z 2020 r., nr 2, poz. 7) została uznana wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20 za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, z późn. zm.), a także art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.). Stąd też nie wywiera obecnie skutków prawnych, polegających na związaniu jej treścią składów orzekających Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2021 r., sygn. I NZP 1/21, LEX nr 3159005). Zatem udział w składzie sądu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie musi automatycznie zostać potraktowany jako bezwzględna przyczyna odwoławcza. W tym zakresie ukształtowały się bowiem odmienne linie orzecznicze. O ile pierwsza z nich tego rodzaju sytuacje nakazuje rozpatrywać jako nienależytą obsadę sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 18 listopada 2020 r., IV KK 290/20, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie z dnia 17 marca 2021 r., I KK 28/21, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie z dnia 18 listopada 2021 r., V KK 475/21, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie z dnia 6 kwietnia 2022 r., V KK 491/21, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2022 r., V KK 54/22, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2022 r., III KK 115/22, Supremus; wyrok SN z dnia 26 lipca 2022 r., III KK 404/21, baza orzeczeń

Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 31 sierpnia 2022 r., II KK 85/22, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”), o tyle według drugiej kwestie te należy rozważać w kategoriach innego rażącego naruszenia prawa (*vide* m.in. postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2021 r., II KZ 46/21, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 12 lipca 2022 r., III KK 222/22, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 3 listopada 2022 r., V KK 660/21, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 30 listopada 2022 r., II KK 468/21, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 28 grudnia 2022 r., IV KK 477/22, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 28 grudnia 2022 r., III KS 73/22, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”).

Po piąte, TSUE w wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., C-272/19, VQ przeciwko Land Hessen, w pkt 54, wskazał, iż sam fakt, że władze wykonawcze lub ustawodawcze uczestniczą w procesie mianowania sędziego, nie może prowadzić do powstania zależności sędziego od tych władz, ani do wzbudzenia wątpliwości co do jego bezstronności, jeżeli po mianowaniu zainteresowany nie podlega żadnej presji i nie otrzymuje instrukcji w ramach wykonywania swoich obowiązków (zob. postanowienie SN z dnia 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22, LEX nr 3600648). Wnioskodawca w żaden sposób nie uprawdopodobnił, że taka sytuacja zachodziła w stosunku do sędziego Sądu Najwyższego wyznaczonego do rozpoznania przedmiotowej sprawy.

Reasumując, obrońca skazanego P. G. nie przywołał żadnych argumentów mogących uzasadniać zaistnienie wątpliwości co do bezstronności SSN Anny Dziergawki w przedmiotowej sprawie. Tym bardziej, że ma ona charakter typowo kryminalny, a podniesione w kasacji zarzuty nie dotyczą nienależytej obsady sądów obu instancji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[PGW]

[ał]

